

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

פסח ששחמו לשמו ושלח לשמו. אומר ר"י דמיבעיא ליה אפי' לר"מ דקצר בעלמא תפוס לשון ראשון דילמא הכא פסול דלשמו דלינו נוהג בכל הזבחים לא חשיב למיחל והוי עקירה או דילמא אפי' אמר תפוס לשון ראשון אליצא דר' יוסי הוה מני למיבעי אפילו בשלל לשמו ולשמו^א אלף להכי נקט לשמו ושלל לשמו משום דבעיא אפילו אליצא דר"מ: **בשאר ימות השנה**. היינו קודם שהגיע זמן הפסח כדפי' בקונטרס ולכן צעי עקירה לפי שזומד לפסח כשיצא וזכולה שמעתא חשיב ליה דקאי לשמו אזל לאחר הפסח משמע לקמן (ד' סד.) דספיקא הוי דקאמרינן ש"מ פסח בשאר ימות השנה צעי עקירה:

הבא נמי אתי שלא לשמו ומפיק מירי לשמו. ור"מ והא לשמו ושלל לשמו כשר לר"מ ולא אמרינן אתי שלל לשמו ומפיק מירי לשמו ושלל לשמו גרידא פסול אע"ג דסתמא לשמו קאי ואורי' דהתם היינו טעמא דהכשר לשמו נוהג בכל הזבחים הילכך כי אמר לשמו אלס למיחל טפי ולא אתי שלל לשמו ומפיק ליה אלף פסול דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים ולהכי לא מתקשה ליה אלף מלאכוליו ושלל לאוכליו דהיינו אלף פסח גרידא: **סתמו דהני אוכלין קאי הני מימשבי בו'**. הקשה ריב"ז מה לנו אי לא קאי להני אוכלין מ"מ סתמא לאוכלין קאי או להני או לאמרינן דסתמא לא לחולים או לוקינס קאי^ב ופ"ה שלל לאוכליו מפי' מלאכוליו ושלל לאוכליו נמי אמאי לא עקר לאוכליו דקאמר צרישא ואומר ר"י דכששוחט לאוכליו ושלל לאוכליו אינו כשר אלף על ידי אותם אוכלין ששחט ומישב עליהן וסתמיה לאו לאלו אוכלין^ג והרי כאלו לא קאי לאוכליו: וישנו

אלא לאו בעבודה אחת ומדסיפא בעבודה אחת רישא נמי בעבודה אחת מירי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא סיפא בעבודה אחת ורישא או בעבודה אחת או בשתי עבודות איבעיא להו פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו מהו מי אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו ומכשיר ליה או לא בי אתא רב דימי אמר אמריתא לשמעתיא קמיה דר' ירמיה הואיל ולשמו מכשירו בזמנו ושלל לשמו מכשירו בלבו מוציאוי מירי לשמו אף שלא לשמו המכשירו שלא בזמנו אין מוציאוי מירי לשמו ופסול ואמר לי לא אם אמרת בשלל לשמו שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים אלא בפסח בלבד מאי הוי עלה אמר רבא פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו כשר דהא סתמו לשמו קאי ואפילו הכי כי שחיט ליה שלא לשמו כשר אלמא אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו כי שחיט נמי לשמו ושלל לשמו אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו א"ל רב אדא בר אבהו לרבא דילמא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר דהא לאוכליו ושלל לאוכליו כשר וכל היבא דשחיט ליה שלא לאוכליו לחודיה פסול ואמאי הא סתמא לאוכליו קאי אלא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר ר' יוסי מירי איריא בשלמא התם כמה דלא עקר ליה בשחיטה סתמיה ודאי לשמו קאי אלא הכא סתמיה לאוכליו קאי דילמא מימשבי הני ואתי אחרני ומימני עליוה (אחרני) דתנן וישנו

אלא לאו בעבודה אחת. אף בעבודה אחת כשר ומתני' בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות קאמר בעבודה אחת כגון שחיטה מכשיר ליה דמשום מקצת אוכלין לא פסלי וצמתי עבודות כגון שחט לאוכליו וזרק שלל לאוכליו אף על גב דכולה זריקה שלל לאוכליו כשר משום דאין מחשבת אוכלים צוריקה: **ומדסיפא**. אף בעבודה אחת קאמר רישא נמי אף בעבודה אחת קאמר דלשמו ושלל לשמו פסול דאף בגמר דצרוי אלס נתפס ורבי יוסי היא ולא ר' מאיר: **סיפא בעבודה אחת רישא**. אימא לך אי אף בעבודה אחת ורבי יוסי היא אי צמתי עבודות קאמר ולא בעבודה אחת ור"מ דאי בעבודה אחת כשר בלשמו ושלל לשמו דתפוס לשון ראשון: **פסח בשאר ימוס השנה**. כגון שהפרישו קודם לכן ימים רבים וקיימא לן דכשר לשלמים בפירקין דלקמן (ד' ע:.) ואם שחטו לפסח פסול דלאו זמניה ואי לשם שלמים שחטו כשר והיכא דשחטו לשמו ושלל לשמו מהו: **אמריסא לשמעתיא**. למילף מדין צנין אז דפסול: **אין מוציאוי מירי שלל לשמו**. לתפוס לשון אחרון לצדו ולהכשיר הנשחט שלל לשמו ולשמו: **אף שלל לשמו כו' אין מוציאוי מירי לשמו**. לתפוס לשון אחרון ולהכשירו: **שן נוהג**. פסולו בכל הזבחים אן לפסול לגמרי צפסח ותטאת או לפסול מעלות לצעלים לשם חובה בשאר זבחים כדתנן (זבחים ד' ג.) כל הזבחים שזבחו שלל לשמן כשרין לזרוק ולהקטיר אימוינס ולאכול שרין ולא עלו לצעלים לשם חובה חוץ מפסח ותטאת שפסולין לגמרי אלמא נוהג בכל הזבחים הלכך לא אתי לשמו ומפיק לה מיריה לגמרי: **פאמר**. צפסול דלשמו שאינו נוהג אלף צפסח צשאר ימות השנה וכיון דקיל אתי שלל לשמו ומפיק ליה מיריה: **משיכא דלא אמר**. דאף על גב דהיכא דלא אמר צרישא לשמו ואמר שלל לשמו כשר היכא דלאמר פסול: **דאף שלל לאוכליו פסול** ואף על גב דסתמיה לאוכליו קאי אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מסתמיה וכי אמר צרישא לאוכליו והדר שלל לאוכליו לא אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מירי לאוכליו וכשר: **הכי השפא**. ומי דמי סתמא דלאוכליו לסתמא דלשמו דתילפיניהו מהדדי

אלא ודאי בעבודה אחת ומדסיפא כו' ובעיא דרב פפא לא איפשטא. פי' פתיכי מעורבין כדגרסינן בתחלת שבעות בענין מראות נגעים. אימור דשמעת לה לר"ע בפתוך בתלוק מי שמעת ליה. ובמשנה בתחלת נגעים הפתוך כשלג בין המזוג כשלג הפתוך שבסיד כו'. איבעיא להו פסח בשאר ימות השנה לשם פסח ולשם שלמים מהו, מי אתי שלא לשמו מפי' ליה מירי לשמו ומכשיר ליה או לא. בכל הזבחים פסול שלא עלו לצעלים לשם חובה ולשמו כשר. ופסח בשאר ימות השנה שלל לשמו כשר ולשמו פסול. זה ביהמה, ופשיט ליה רבא מניה דאתי שלא לשמו מפי' ליה מירי לשמו וכשר וריק ליה הכי קאמר דהא לזלגם דהא בסתמא לשמו קאי וכי מפרש בשאר ימות השנה שלא לשמו נחה לשמו ופשיט, כך אע"פ שהוכר עשיר לשמו בא שלא לשמו ודחאו ונמצא הובח כשר. ואקשינן עליה רב אדא והא סתמא לאוכלין קאי ואי פריש שלא לאוכליו בלבד אקמא אמיא נימא כאלו לאוכליו ושלל לאוכליו שחטו והיה כשר. ודחה רבא ואמר לא דמי בשלמא פסח כיון שהקדישו לשם פסח ודאי נקבע לשם פסח ותפוסו שם פסח עליו ואי אפשר לו לשחוט מקודשתו. אבל הני אוכלין מובק דביקי ביה אי משבו הני ואחו אחרינא ונחוו קמאי לגמרי בערנא דאתו בתראי ופסח יכא למימר הכי ולפיכך שאני. איבעיא להו פסח ששחטו בשנינו בעלה בשאר ימות השנה כגון שהיה פסח זה לראובן ושחטו לשם שמעון, מי נחשב זה אותו שנינו בעלים כשינוי קדש, כגון מי שהיה לו פסח ושניה אותו ושחטו לשם שלמים וכשר או לא. ופשיטין שינוי קדש פוסל בזמנו, פי' ב"ד. גרסינן בשחיטת קדשים אשכחו שנינו קדש שינוי בעלים מנא לך, אמר רב פנחס אמר קרא ובשר זבח תורת שלמים, פי' כשם שאם שחט הפסח לשם שלמים פסול, והוה שינוי קדש הפוסל בזמנו, כן אם שחט פסח ראובן בזמנו לשם שמעון פסול, כשם ששינוי קדש שפסולו בזמנו מכשירו שלא בזמנו, כך שינוי בעלים מכשיר אותו שלא בזמנו. ור"פ מזה לשינוי קדש שכן נפסל בשמו, כי היה שמו פסח ונשחט לשם שלמים, נמצא כי נשתנה ונעשה שינוי בזמנו בזה עצמו. עוד נוהג שינוי קדש בארבעה עבודות בשחיטה או בקבלה או בהולכה או בזריקה, בכל אחת מאלו נפסל, לאפוקי שינוי בעלים דאינו נפסל אלא בשחיטה בלבד, כדתנן נמנין ומושכין יריהן ממנו עד שישחוט אבל אם נשחט לשם בעלים אף על פי שנוקד לשם אחר כשר.

א) הכי השתא כ"ל, ב) לקמן פט. וימות מט: ג) גישין כה"ל, ד) שלל ממנו כ"ל, ה) זבחים דף ד, ו) ולא הלך או זרק ק"י יתכן להיות ועין מה שכתבו הח"מ פ"ק צ"ד דחולין מ"ו ד"ה שהתעשה וכו' דדחוק למאד בפירש"י והרע"ב דהתם.

הגהות הב"ח

א) הוב' ד"ה סתמו וכו' לאו לאלו אוכלין קאי והרי:

מוסף רש"י

בגמין ומושכין את ידיהם ממנו. נמנין על הפסח מי שצוה למנוח, ומשך ידיו ממנו מי שצוה למשך (יזחא חס) מי שהיה ממנו ורצה למשך ולהתנות על אחר, משך ידיו הימנו (גישין ב"ה). עד שישחט. אצל אחר שחטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב ואל ימעט היותם אם בלא להמעט ולהמשך ממנו, מהיות משה, כחיותו של שיה ימעטו (ח"ט).

מוסף תוספות

א. אי אמרינן הכא לר' יוסי אף בגמר דרבינו אדם נתפס ופסול הואיל ופסולא דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים. מוס' שאנן. ב. דהא מפרשינן לקמן דלאוכלין ושלל לאוכליו היינו לחולה ולזקן. סס.

בשחיטה בלבד, כדתנן נמנין ומושכין יריהן ממנו עד שישחוט אבל אם נשחט לשם בעלים אף על פי שנוקד לשם אחר כשר.

